

ТОЛЛАК
ІНГЕБОРГИ

Туре Ренберг

ТОЛЛАК ІНГЕБОРГ

З норвезької переклала *Наталя Іваничук*

Львів
Видавництво Старого Лева
2022

УДК 821.113.5-31

P 39

© Tore Renberg,

First published by Forlaget Oktober AS, 2021

Published in agreement with Oslo Literary Agency

The Ukrainian language publication of the book was negotiated through Banke, Goumen & Smirnova Literary Agency.

Туре Ренберг

P 39 Толлак Інгеборґи [Текст] : роман / Туре Ренберг; переклад з норв. Наталі Іваничук. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2022. — 168 с.

ISBN 978-966-448-034-2

Толлак — чоловік, повністю зітканий із протиріч: гордий, лютий, сповнений злості, пристрасний та меланхолійний. Він день за днем проклинає світ, який давним-давно втратив для нього сенс. І день за днем подумки розмовляє з дружиною Інгеборґою, яка загадково зникла багато років тому.

Його завжди називали Толлаком Інгеборґи. Тепер її нема, а ким він є без неї? Чоловіком, який помирає? Тим, кого ненавидять власні діти? Тим, хто опікується Отто, або Оддо-дурником, як його називають сусіди? Чи тим, хто має страшну таємницю, яку міг би (мав би?) сховати разом із собою в домовині?

Усі таємниці будуть розказані. Але чи хоч комусь стане від того краще?

Цей роман балансує на межі між трилером та історією кохання, сповіддю і свідченнями.

УДК 821.113.5-31

Книгу видано за фінансової підтримки NORLA

© Туре Ренберг, текст, 2021

© Наталя Іваничук, переклад, 2022

© Романа Романишин і Андрій Лесів,
обкладинка, 2022

© Видавництво Старого Лева,
українське видання, 2022

ISBN 978-966-448-034-2

ISBN 978-82-02-64562-5 (норв.)

Усі права застережено

1

РАПТОМ У РОТІ набігло крові, і я виплюнув на долоню зуб. Увесь день падав дощ, падав важко — зливою, а пізно ввечері спорожнені хмари відступили. Я відчував на язика присмак заліза, я харкав і сковтував кров, я бачив місяць за вікном вітальні — він висів серпиком над Вестмаркою. Від листопада залишилося зовсім трохи, пару тижнів. Я підійшов до настільної лампи, яку Інгеборґа завжди вмикала, коли ми вставали з-за столу після вечері; світло, під яким вона сиділа щодня, книжки, газети — жінка, яка читала. Я провів пальцем по яснах. То був верхній кутній зуб. Кров у роті, винно-червона й свіжа, стікала крихітними струмочками по емалі. Я пішов у ванну в коридорі, схилився на умивальнею, сплюнув. Кров потекла ще більше. Я підняв голову, вдивлявся у своє обличчя, старече обличчя, зморшки навколо очей, широка верхня губа, кострубатий заріст на щоках; ніколи не любив дивитися на своє відображення. Я провів язиком по зубах, намацав виїмку, де раніше ріс зуб, пустивши там колись коріння. Відчинив дзеркальну шафку, висмикнув з пакетика клаптик вати. Шафка Інгеборґи, я ніколи нічого там не чіпав. Хотів заткати ваткою ранку, але знову потекла кров. Знову сплюнув, випростався, затиснув зуб між великим і вказівним пальцями, ще більше крові, думки в голові стиналися між собою, і я поволі, мовби тягнув за собою драбину, збагнув, що відбувалося.

Була середина минулого тижня... отак...

Я Толлак Інгеборґи.

Я належу минулому.

Не маю наміру шукати собі місця деінде.

КОТРА ГОДИНА?

Пів на п'яту.

Я сьогодні не бачив ніякої звірини, все поховалося від дощу.

Так, дороги назад немає. Чорні пси заганяють мене.

Бачу, смеркає.

Подвір'я, стайня з гноївкою, тартак. Вестмарка, вершина Сьорф'еллет. Усе, що оточувало мене ціле моє життя. Скоро залишаться самі лиш тіні. Сніг трохи зігріє це похмуре місце, але його ще нема, ще надто рано.

Листопад.

Як зазвичай казала Інгеборґа?

Це — тонка пора року, Толлаку.

Так.

Осінь відцвітає, зими ще треба діждатися.

Вона гарно говорила, Інгеборґа... Я навчився багато слів і висловів від цієї жінки.

Ми пронесемо цей час разом, Толлаку. Будь добрий до мене.

Так.

Так і було.

Я кохав її так несамовито, як лиш може кохати жінку чоловік, і я проклинаю усі сили пекла, що забрали її у мене.

СВІТЛО НАДВОРІ ІРЖАВІЄ. У домі холодно. Треба ще докинути дров у грубку. Вони погано горять, ці замшілі цурпалки. Лінувався в останні роки підсушувати їх. Ніколи раніше не лінувався.

Інгеборга весь час мерзла. Завжди ходила тісно закутана в плетений светр, стягуючи його на грудях. Чую її голос:

Ти підклав у грубку, Толлаку?

Я підклав.

Трохи згодом увечері:

Ще є трохи грані в грубці, Толлаку?

Діти теж мерзли. Особливо Гіллеві, худенька й тонкошкіра. Коли була малою, тільки й чув від неї: у хаті холодно. То вдягнися, буркав я. Так збудував мій батько, він вважав, що дім має добре вітритися.

Скоро вони приїдуть. Гіллеві та Ян Відар. Я телефонував у четвер зранку. Наступного дня, після того як виплюнув зуб. Я просив їх приїхати в долину. Додому...

Уже час, як я бачу. Мені вже недовго залишилося.

Надто довго вони перебували в невіданні.

Оддо.

Моя Інґеборґа.

Я бачу перед собою її обличчя. Дуже виразно. Бачу, як вона ступає підлогою, крок від ступні до гойдливих стегон. Я бачу її спину, коли вона нагинається. Я чую її голос, глибокий і повний.

Щось ти неговіркий, Толлаку!

Іноді вона каже це з любов'ю. Час від часу з нотками розпачу. Або смутку. Часто роздратовано. Її правда. Я здебільшого мовчун.

Одного вечора багато років тому вона прийшла до мене, стала біля вікна. То було в ті часи, коли Гіллеві і Ян Відар ще ходили до початкової школи. Діти поснули, і ми лежали в ліжку, Інґеборґа і я, тісно сплівшись тілами. Нам було гаряче й млосно після любовців. Такими вже ми були, Інґеборґа і я, пристрасно злягалися, мов звірина, і нічого не могли з цим вдіяти.

Я увесь час про це думаю.

Вона завжди любила кохатися зі мною, я завжди любив кохатися з нею.

Цей вечір я виразно бачив перед собою. Я пожирав її, вона співала всього мене.

Я лежав горілиць, почувався мов побитий, але мені раптом забаглося поговорити.

Знаєш, Інґеборґо, промовив я, повернувши до неї голову.

Вона лежала з заплющеними очима, кілька звологлих пасем волосся прилипнули до оливкової шкіри — вона здалася мені такою вродливою.

Завжди здавалася.